

مدیرکل اقتصادی و بهبود فرآیندهای ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز با حضور در اتاق تبریز؛

قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز نیازمند کاهش سختگیری‌هاست

رضا موسی‌زاده، مدیرکل اقتصادی و بهبود فرآیندهای ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در نشست مشترک فعالان اقتصادی استان با انتقاد از رویکرد سختگیرانه برخی مقررات مربوط به قاچاق کالا و ارز اظهار کرد: بخش قابل توجهی از قوانین موجود با تمرکز بر پرونده‌ها، کشفیات و برخوردهای قانونی تدوین شده و در عمل محدودیت‌های زیادی برای فعالیت تجاری ایجاد کرده است.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، رضا موسی‌زاده، با اشاره به نقش فعالان اقتصادی در حفظ جریان تولید و تأمین کالا در شرایط جنگی، از پیگیری اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ظرفیت‌های قانونی واردات از مسیر ملوانی و کولبری و تشکیل کمیته‌ای مشترک برای بررسی پرونده‌های رفع تعهدات ارزی خبر داد. این مقام مسئول با اشاره به روند اصلاح قانون در مجلس گفت: اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در کمیسیون‌های مجلس در حال پیگیری است و امیدواریم بخشی از سختگیری‌های موجود، به ویژه در حوزه مقررات ارزی، برطرف شود. وی ابراز امیدواری کرد که اصلاحات قانونی به تسهیل فعالیت اقتصادی منجر شود و در جریان بررسی و تصویب، محدودیت‌های جدید و سختگیرانه‌تری به مقررات موجود اضافه نشود.

قاچاق کالا؛ جنگ اقتصادی سالانه علیه کشور

مدیرکل اقتصادی و بهبود فرآیندهای ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز با اشاره به آمار قاچاق در کشور گفت: بر اساس آمارهای مورد بررسی، سالانه حدود ۲۹ تا ۳۰ میلیارد دلار قاچاق کالا در کشور رخ می‌دهد که حدود ۱۸ میلیارد دلار آن مربوط به قاچاق ورودی و ۱۱ میلیارد دلار مربوط به قاچاق خروجی است و بخش عمده قاچاق خروجی نیز به سوخت اختصاص دارد.

موسی‌زاده با مقایسه خسارت‌های ناشی از قاچاق با هزینه‌های جنگ تأکید کرد: وقتی سالانه چنین حجمی از قاچاق در اقتصاد کشور وجود دارد، در واقع با یک جنگ اقتصادی مستمر مواجه هستیم؛ جنگی که آثار آن بر تولید، اشتغال و منابع کشور تحمیل می‌شود.

اختصاص ۱۰ درصد تجارت کشور به ظرفیت ملوانی و کولبری

موسی‌زاده در بخش دیگری از سخنان خود، به قانون ساماندهی تجارت مرزی و استفاده از ظرفیت ملوانی و کولبری اشاره کرد و گفت: در گذشته، بخشی از واردات کالا از مسیرهای غیررسمی کولبری و ملوانی انجام می‌شد که علاوه بر ایجاد قاچاق، خطرات جانی و مشکلات اجتماعی فراوانی برای مرزنشینان به همراه داشت. وی افزود: بر همین اساس تلاش شد مسیرهای موجود به فرصت‌های قانونی تجارت تبدیل شوند تا ضمن کاهش قاچاق، امکان بهره‌برداری اقتصادی از ظرفیت مرزها فراهم شود.

موسی‌زاده توضیح داد: فعالان اقتصادی می‌توانند با استفاده از سازوکار ثبت آماری و مطابق ضوابط تعیین شده، کالاهای مشمول را از این مسیر وارد کنند. همچنین در بخش کولبری، کارگزاران می‌توانند تشریفات تجاری و گمرکی را انجام دهند و سهم تعیین شده برای مرزنشینان نیز پرداخت شود.

موسی‌زاده با اشاره به اینکه ظرفیت قانونی تجارت ملوانی و کولبری هنوز به طور کامل مورد استفاده قرار نگرفته است، اظهار کرد: از ظرفیت حدود هفت میلیارد دلاری پیش‌بینی شده، در سال گذشته تقریباً یک تا دو میلیارد دلار محقق شد و بخش عمده این ظرفیت بدون استفاده باقی ماند.

موسی‌زاده همچنین به مشکلات برخی فعالان اقتصادی در زمینه ثبت سفارش و تأمین ارز اشاره کرد و گفت: برای رفع موانع موجود، مکاتباتی انجام شده تا امکان استفاده از ظرفیت‌های قانونی تجارت مرزی برای برخی پرونده‌های دارای ثبت سفارش و مسائل ارزی نیز بررسی و تسهیل شود.

مدیرکل اقتصادی و بهبود فرآیندهای ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز با تأکید بر ضرورت آشنایی فعالان اقتصادی و دستگاه‌های اجرایی با مقررات جدید گفت: اجرای صحیح قوانین نیازمند آموزش و اطلاع‌رسانی است و در استان آذربایجان شرقی نیز آمادگی داریم دوره‌های آموزشی مرتبط با قانون جدید و فرآیندهای تجاری را برگزار کنیم.

وی با اشاره به ضرورت هماهنگی میان بخش خصوصی و دستگاه‌های نظارتی افزود: آموزش پلیس امنیت اقتصادی، تعزیرات و فعالان اقتصادی درباره تغییرات قانونی می‌تواند به کاهش اختلاف برداشت‌ها و مشکلات اجرایی کمک کند.

رفع تعهدات ارزی؛ چالشی دوطرفه میان فعالان اقتصادی و حاکمیت

موسی‌زاده در ادامه به موضوع رفع تعهدات ارزی پرداخت و آن را یکی از چالش‌های مهم و پیچیده تجارت خارجی کشور توصیف کرد.

وی اظهار کرد: بخش قابل توجهی از منابع ارزی کشور از محل صادرات محصولات پتروشیمی، فولاد و کالاهای معدنی تأمین می‌شود و در شرایط جنگی و محدودیت‌های اقتصادی، حساسیت نسبت به بازگشت ارز حاصل از صادرات افزایش یافته است.

این مقام مسئول افزود: در چنین شرایطی، مجموعه حاکمیت نسبت به موضوع بازگشت ارز سختگیری بیشتری اعمال کرده‌اند و فشار بر صادرکنندگان برای ایفای تعهدات ارزی افزایش یافته است.

وی ادامه داد: برخی شرکت‌ها با الزام به بازگرداندن منابع ارزی مواجه شدند و در مقابل، پرونده‌هایی نیز وجود داشت که تعهدات ارزی آنها برای مدت طولانی تعیین تکلیف نشده بود؛ به گونه‌ای که در برخی موارد، مهلت‌های چندماهه به چند سال رسیده بود.

مدیرکل اقتصادی و بهبود فرآیندهای ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز از تشکیل کمیته‌ای مشترک با حضور نمایندگان دستگاه‌های مسئول خبر داد و گفت: در این سازوکار، مسئولان سازمان بازرسی کل کشور، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان تعزیرات حکومتی و بانک مرکزی حضور دارند و پرونده‌های مربوط به مشکلات رفع تعهدات ارزی به صورت موردی بررسی می‌شوند.

وی با تأکید بر اینکه بررسی پرونده ها به شکل مستمر در دستور کار قرار دارد، افزود: جلسات این مجموعه به صورت هفتگی برگزار می شود و تلاش بر این است که مشکلات فعالان اقتصادی با توجه به شرایط هر پرونده بررسی و برای آنها راهکار قانونی پیدا شود.

موسی زاده خطاب به مسئولان اتاق بازرگانی و فعالان اقتصادی استان تأکید کرد: پرونده های فعالان اقتصادی که در زمینه رفع تعهدات ارزی با مشکل مواجه شده اند، می تواند از طریق اتاق بازرگانی، با هماهنگی دستگاه های مسئول و دادستانی، جمع آوری و برای بررسی به دبیرخانه ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ارسال شود.

وی تصریح کرد: این پرونده ها باید به صورت مشخص و موردی ارائه شوند تا امکان طرح و بررسی آنها در کمیته مشترک فراهم شود.

موسی زاده در پایان از اتاق بازرگانی خواست نسبت به شناسایی و معرفی پرونده های دارای مشکل اقدام کند و گفت: برای دریافت و بررسی این پرونده ها آمادگی وجود دارد و فعالان اقتصادی می توانند از ظرفیت ایجادشده برای پیگیری مشکلات مربوط به رفع تعهدات ارزی استفاده کنند.

اصلاح نظام توزیع و قیمت گذاری سوخت برای مقابله با قاچاق ضروری است

مدیرکل پیشگیری از قاچاق فرآورده های نفتی ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، با تأکید بر ضرورت اصلاح نظام توزیع و قیمت گذاری سوخت گفت: تداوم سازوکارهای فعلی زمینه ساز رانت، فساد و قاچاق فرآورده های نفتی است.

وی با اشاره به مشکلات تأمین انرژی واحدهای تولیدی اظهار کرد: با توجه به احتمال محدودیت گاز در فصل زمستان، تمهیداتی برای تأمین سوخت جایگزین صنایع در نظر گرفته شده و واحدهای متقاضی باید درخواست خود را در سامانه سدف ثبت کنند.

محبی افزود: دولت همچنین امکان واردات گاز توسط بخش خصوصی را در چارچوب ضوابط مشخص فراهم کرده و تأمین سوخت جایگزین برای استان های در معرض محدودیت گاز در دستور کار قرار گرفته است.

وی با اشاره به تأثیر اجرای طرح های نظارتی بر کاهش تخلفات سوخت در پایانه ها تأکید کرد: ساماندهی فرآیندهای توزیع سوخت علاوه بر کاهش فساد، موجب بهبود فعالیت ناوگان حمل و نقل و افزایش درآمدهای دولت شده است.

مدیرکل پیشگیری از قاچاق فرآورده های نفتی همچنین از طرح پیشنهاد چندنرخه شدن گازوئیل در نشست با وزیر راه و شهرسازی خبر داد و گفت: برخی تشکل های حمل و نقل معتقدند افزایش قیمت گازوئیل تا ۲۰ هزار تومان، حدود هفت درصد بر هزینه های حمل و نقل تأثیر خواهد داشت.

محبی در پایان با تأکید بر ضرورت اصلاح ساختارهای فسادزا تصریح کرد: قیمت گذاری غیرواقعی سوخت و ضعف سازوکارهای اجرایی، زمینه سوءاستفاده را فراهم می کند و مشکلات فعالان اقتصادی در کارگروه های تخصصی ستاد پیگیری خواهد شد.

قوانین مبارزه با قاچاق با شرایط تحریمی کشور سازگار نیست

مسعود بنابیان، نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز، در این نشست با انتقاد از سیاست های ارزی و قوانین مبارزه با قاچاق کالا و ارز گفت: تا زمانی که ارز در کشور چندنرخه باشد و تصمیم گیری ها با واقعیت های اقتصادی و شرایط تحریمی کشور تطابق نداشته باشد، مشکلات رفع تعهد ارزی و تجارت خارجی برطرف نخواهد شد.

بنابیان با بیان اینکه قاچاق یکی از بزرگ ترین معضلات اقتصادی کشورهاست، اظهار کرد: قاچاق مانند موریانه اقتصاد کشور را از درون تخریب می کند و تمامی کشورها برای مقابله با آن و شفاف سازی فعالیت های اقتصادی تلاش می کنند؛ اما در ایران طی چهار تا پنج دهه گذشته، به جای ریشه یابی عوامل شکل گیری قاچاق، عمدتاً بر برخورد با قاچاقچیان تمرکز شده است.

وی افزود: در برخی موارد، قوانین و مقررات به گونه ای تدوین شده اند که نه تنها زمینه قاچاق را از بین نبرده اند، بلکه دولت را از درآمدهای گمرکی محروم کرده و مسیر فعالیت های غیرشفاف را هموار ساخته اند. برخی مقررات نیز عملاً فعالان اقتصادی را در معرض اتهام قاچاق قرار می دهند، مگر آنکه خلاف آن ثابت شود.

وی تصریح کرد: این مقررات در حوزه گمرک، صادرات و واردات مشکلات متعددی ایجاد کرده و بیشترین فشار آن بر فعالان اقتصادی شناسنامه دار و شفاف وارد می شود، در حالی که اقتصاد زیرزمینی کمتر در معرض چنین برخوردهایی قرار می گیرد.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با انتقاد از سیاست های بانک مرکزی اظهار کرد: مهم ترین معضل رفع تعهدات ارزی، چندنرخه بودن ارز است. نمی توان از تولیدکننده ای که مواد اولیه خود را با نرخ بالاتر تأمین می کند، انتظار داشت ارز حاصل از صادرات را با نرخی به مراتب پایین تر به دولت عرضه کند.

بنابیان با اشاره به مشکلات ناشی از تحریم های بانکی گفت: در شرایطی که امکان استفاده عادی از شبکه بانکی بین المللی وجود ندارد، برخی شیوه های پیشنهادی برای بازگشت ارز، از جمله جابه جایی اسکناس، فعالان اقتصادی را در خارج از کشور با خطر اتهام پول شویی و قاچاق ارز مواجه می کند.

وی تأکید کرد: سیاست گذاران باید هنگام تدوین دستورالعمل های ارزی، محدودیت های واقعی تجارت خارجی و تجربه عملی صادرکنندگان و واردکنندگان را در نظر بگیرند.

بنابیان با انتقاد از محدودیت های موجود در مسیر واردات در مقابل صادرات اظهار کرد: اگرچه این روش به عنوان یکی از راهکارهای رفع تعهد ارزی معرفی شده، اما مقررات پیچیده ثبت سفارش، بهینه سازی مصرف ارز، الزام ارائه گزارش تولید و سقف های وارداتی، عملاً استفاده از آن را برای بسیاری از فعالان اقتصادی دشوار کرده است.

وی افزود: در ظاهر به صادرکننده اجازه داده می شود در مقابل صادرات خود کالا وارد کند، اما در عمل مجموعه ای از محدودیت ها مانع اجرای این فرآیند می شود؛ به گونه ای که حتی واردات برخی کالاهای اساسی نیز از این مسیر با مشکل مواجه است.

بنابیان با اشاره به آمار پرونده های تعهدات ارزی اظهار کرد: بخش قابل توجهی از این پرونده ها مربوط به مبالغ کمتر از یک میلیون دلار است، اما برخوردهای سخت گیرانه عمدتاً متوجه همین فعالان اقتصادی می شود.

وی افزود: مسئله اصلی اقتصاد کشور تصمیماتی است که بدون توجه کافی به واقعیت های تجارت، محدودیت های بانکی و شرایط تولید اتخاذ می شوند.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه مشکلات سیاست های ارزی در جلسات مختلف با مسئولان اقتصادی و مدیران بانک مرکزی مطرح شده است، تصریح کرد: کسانی که برای رفع تعهدات ارزی دستورالعمل تدوین می کنند، باید شرایط واقعی فعالیت صادرکنندگان را بشناسند و محدودیت های ناشی از تحریم و نبود روابط عادی بانکی را در

چندنرخی بودن ارز، شاه کلید مشکلات اقتصادی کشور است

قاسم خلیل نژاد قویدل، عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز، با بیان اینکه چندنرخی بودن ارز، شاه کلید مشکلات اقتصادی کشور است، اظهار کرد: بخش قابل توجهی از چالش های اقتصادی و تجاری ناشی از سیاست های ارزی و مداخلات دولت در فعالیت های اقتصادی است و اصلاح این وضعیت نیازمند حرکت به سمت اقتصاد آزاد و کاهش تصدی گری دولت است.

وی تأکید کرد: دولت باید زمینه فعالیت آزادانه تجار و فعالان اقتصادی را فراهم کند و اجازه دهد بخش خصوصی در چارچوب قوانین شفاف و رقابتی به فعالیت بپردازد. در چنین شرایطی، قاچاق نیز به تدریج توجیه و صرفه اقتصادی خود را از دست خواهد داد.

قویدل با انتقاد از وضعیت قوانین و مقررات اقتصادی افزود: یکی از مشکلات اساسی کشور این است که برخی قوانین از ابتدا متناسب با واقعیت های اقتصادی تدوین نمی شوند و برخی دیگر نیز با وجود تصویب، به درستی اجرا نمی شوند.

عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز، بی ثباتی قوانین و تغییر مکرر مقررات را از دیگر موانع فعالیت بخش خصوصی دانست و تصریح کرد: فعال اقتصادی برای برنامه ریزی، سرمایه گذاری و انجام معاملات تجاری به ثبات و پیش بینی پذیری نیاز دارد، در حالی که تغییرات پی درپی قوانین و دستورالعمل ها، امکان تصمیم گیری بلندمدت را از تجار سلب می کند.

فعالان اقتصادی اراده ای برای انجام تخلف و جرم ندارند

رضا جعفری، عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز، با اشاره به ضرورت تفکیک تخلفات تجاری از قاچاق کالا و ارز گفت: برای تحقق جرم قاچاق، باید ارکان قانونی، مادی و معنوی جرم احراز شود و صرف وقوع تخلف به معنای وجود قصد مجرمانه نیست.

وی افزود: تاجری که نه قصد ارتکاب قاچاق کالا و ارز را دارد و نه نقشی در شکل گیری آن ایفا کرده است، نباید بدون بررسی دقیق و احراز مسئولیت قانونی، به عنوان قاچاقچی شناخته شود.

تا زمانی که امضاهای طلایی وجود دارد، مشکلات ارزی حل نخواهد شد

بشیر جعفری با انتقاد از وجود امضاهای طلایی در فرآیندهای اقتصادی و ارزی کشور اظهار کرد: تا زمانی که تصمیم گیری ها به امضاهای طلایی وابسته باشد و مشکلات ساختاری نظام ارزی برطرف نشود، نمی توان انتظار داشت چالش های فعالان اقتصادی در این حوزه حل و فصل شود.

وی بر ضرورت حذف زمینه های ایجاد رانت، شفاف سازی فرآیندهای تصمیم گیری و اصلاح سیاست های ارزی تأکید کرد.

قوانین قاچاق و رفع تعهد ارزی عملاً دست صادرکنندگان را بسته است

سید یوسف حسینی، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز، با اشاره به مشکلات صادرکنندگان در اجرای قوانین و مقررات تجاری اظهار کرد: قوانین مربوط به مبارزه با قاچاق کالا و ارز و همچنین الزامات رفع تعهدات ارزی، محدودیت های متعددی برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده و عملاً امکان فعالیت آزادانه را از صادرکنندگان گرفته است.

وی افزود: شرایط به گونه ای پیش رفته که بسیاری از ما فعالان اقتصادی، با وجود اشتغال به فعالیت های رسمی و صادرات قانونی، به دلیل پیچیدگی مقررات و الزامات مربوط به رفع تعهدات ارزی، عملاً قاچاقچی تلقی می شویم.

حسینی تأکید کرد: ضروری است قوانین و مقررات مرتبط با صادرات و رفع تعهدات ارزی با در نظر گرفتن واقعیت های فعالیت اقتصادی مورد بازنگری قرار گیرد تا صادرکنندگان به جای مواجهه با محدودیت ها و اتهامات، بتوانند در فضایی شفاف و قابل پیش بینی به فعالیت خود ادامه دهند.

قیر عراقی در حال جایگزین شدن با قیر ایران است

سید احمد فتاح زاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز، با اشاره به چالش های صادرات قیر اظهار کرد: قیر عراقی در حال جایگزین شدن با قیر ایران در بازارهای صادراتی است و ادامه این روند می تواند موقعیت صادرکنندگان ایرانی را با مشکلات جدی مواجه کند.

وی با تأکید بر ضرورت بازنگری در شیوه قیمت گذاری قیر افزود: تعیین قیمت واقعی و متناسب با شرایط بازارهای بین المللی، یکی از الزامات حفظ توان رقابتی صادرکنندگان ایرانی است.

فتاح زاده تصریح کرد: باید با تعیین قیمت واقعی برای قیر ایران، از بروز مشکلات بعدی و از دست رفتن بازارهای صادراتی جلوگیری کرد. بی توجهی به شرایط رقابتی بازار می تواند زمینه را برای حضور گسترده تر رقبای منطقه ای و کاهش سهم ایران از بازارهای هدف فراهم کند.

ناصر امامی فرد، مشاور حقوقی اتاق بازرگانی تبریز، با رویکرد پایانه های مرزی، مناطق آزاد، ثبت معاملات و رفع تعهدات ارزی، اظهار کرد: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با اصلاحات صورت گرفته، به ویژه در سال های اخیر، در برخی موارد از فلسفه اصلی خود فاصله گرفته و به قانونی سرکوبگر تبدیل شده است؛ به گونه ای که اصل برائت، به عنوان یکی از بنیادی ترین اصول حقوق کیفری، در برخی مقررات آن نادیده گرفته شده است. وی افزود: در این قانون، در مواردی به ضابطان اختیار داده شده کالا را بدون انجام محاکمه توقیف و به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی تحویل دهند. همچنین در اختلافات مربوط به ارزش کالا که مبنای تعیین جریمه است، محدودیت هایی برای ارجاع موضوع به کارشناسی وجود دارد که حقوق دفاعی فعالان اقتصادی را تحت تأثیر قرار می دهد.

ابهام در تعریف قاچاقچی حرفه ای و محدودیت های حقوقی

امامی با انتقاد از نحوه تعریف قاچاقچی حرفه ای گفت: در برخی موارد، تکرار رفتار قاچاق حتی بدون وجود احکام قطعی پیشین می تواند مبنای انتساب عنوان قاچاقچی حرفه ای قرار گیرد. برای مثال، ممکن است اظهارات فرد درباره انجام معاملات مشابه در گذشته، در احراز این عنوان مؤثر باشد که جای تأمل جدی دارد. وی همچنین به الزام صدور قرار وثیقه در برخی پرونده ها و محدود شدن استفاده از سایر قرارهای تأمین کیفری از جمله کفالت و التزام اشاره کرد و افزود: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اعمال برخی نهادهای ارفاقی پیش بینی شده در قانون مجازات اسلامی، از جمله تخفیف، تعلیق و مرور زمان را نیز محدود کرده است.

مرز میان جرم و تخلف به درستی مشخص نشده است

مشاور حقوقی اتاق تبریز یکی از اساسی ترین ایرادات قانون را گستردگی تعریف قاچاق دانست و تصریح کرد: این قانون از یک قانون صرفاً کیفری فراتر رفته و مقررات گمرکی، بانکی، تعزیراتی و تکالیف سامانه ای را در هم آمیخته است؛ به گونه ای که نقض برخی تشریفات اداری می تواند به تشکیل پرونده قاچاق منجر شود. وی با اشاره به مواد یک، دو، دو مکرر و ۴۴ قانون گفت: نبود مرز روشن میان جرم و تخلف موجب اختلاف در صلاحیت مراجع رسیدگی شده است؛ به طوری که گاهی پرونده ای که باید در سازمان تعزیرات حکومتی بررسی شود به دادسرا و دادگاه ارجاع می شود یا برعکس. این وضعیت علاوه بر طولانی کردن روند رسیدگی، هزینه های سنگینی به فعالان اقتصادی تحمیل می کند.

هر مغایرت تجاری نباید قاچاق تلقی شود

امامی با اشاره به مشکلات پایانه های مرزی اظهار کرد: در برخی موارد، مغایرت میان اطلاعات ثبت شده و مشخصات محموله، از جمله تغییر در مقدار یا ویژگی های کالا، بدون بررسی علت و زمان وقوع آن، مبنای تنظیم صورت جلسه کشف و تشکیل پرونده قاچاق قرار می گیرد. وی تأکید کرد: باید میان اشتباهات اداری، مغایرت های غیرعمدی و رفتار متقلبانه تفاوت قائل شد و صرف وجود مغایرت نباید به معنای وقوع قاچاق باشد. مشاور حقوقی اتاق تبریز همچنین درباره مناطق آزاد گفت: برخی مقررات مربوط به ورود کالا از سرزمین اصلی به مناطق آزاد و موضوع تغییر مشخصات مبدأ تولید، با برداشت های متفاوت مواجه است. در مواردی حتی نگهداری کالا در انبارهای مناطق آزاد نیز قاچاق تلقی می شود، در حالی که باید قصد تقلب و شرایط واقعی ورود یا نگهداری کالا بررسی شود.

امامی با اشاره به تعهدات ارزی صادرکنندگان و واردکنندگان گفت: مسئله اصلی فعالان اقتصادی، اصل بازگشت ارز حاصل از صادرات نیست، بلکه تغییر مکرر مقررات و نبود پیش بینی پذیری در اجرای آنهاست.

وی افزود: صادرکننده باید بداند سررسید تعهد ارزی او چه زمانی است و مبنای محاسبه آن، ارزش پروانه صادراتی است یا میزان ارزی که واقعاً وصول کرده است. تغییر مداوم دستورالعمل ها و اعمال مقررات جدید نسبت به معاملات گذشته، در شرایطی که قرارداد با طرف خارجی بر اساس ضوابط قبلی منعقد شده، مشکلات جدی ایجاد می کند.

امامی با اشاره به تبصره های 6 و 7 ماده دو مکرر و اختلافات مربوط به تعهدات ارزی اظهار کرد: صدور رأی وحدت رویه درباره برخی موارد تأخیر در ایفای تعهدات ارزی و شناسایی آن در قالب تخلف در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی، گامی در جهت جلوگیری از جرم انگاری غیرضروری است.

وی همچنین نبود سازوکار مشخص برای اعتراض به تصمیمات ارزی را از دیگر مشکلات دانست و گفت: فعالان اقتصادی گاهی ناچارند از طریق کارگروه های مختلف یا طرح دعوا علیه بانک مرکزی پیگیر حقوق خود باشند، در حالی که مرجع و فرآیند رسیدگی باید شفاف و یکسان باشد.

مشاور حقوقی اتاق تبریز با انتقاد از تعدد سامانه های مرتبط با تجارت خارجی گفت: ممکن است اطلاعات یک معامله در سامانه ای ثبت شده باشد، اما ثبت نشدن آن در سامانه دیگر یا تأخیر در ثبت اطلاعات، زمینه تشکیل پرونده قاچاق را فراهم کند. این در حالی است که اختلال سامانه ها و مشکلات زیرساختی نباید به عنوان رفتار مجرمانه فعال اقتصادی تلقی شود.

وی با اشاره به تکالیف ثبت آنی اطلاعات و مقررات مرتبط با ماده ۱۸ قانون افزود: ضروری است میان تخلف عمدی و خطاهای ناشی از ناهماهنگی سامانه ها تفکیک صورت گیرد. امامی همچنین تأکید کرد: پیامد پرونده های قاچاق تنها ضبط کالا و پرداخت جریمه نیست؛ توقیف محموله، مسدود شدن سرمایه در گردش، افزایش هزینه های انبارداری، اختلال در تولید و از دست رفتن فرصت های تجاری، هزینه های پنهانی هستند که حتی در صورت اثبات نشدن تخلف نیز ممکن است به فعال اقتصادی تحمیل شوند. امامی در پایان، تدوین رویه ای واحد برای تشخیص قاچاق و تفکیک جرم از تخلف، ایجاد مسیر روشن برای اعتراض و اصلاح اطلاعات سامانه ای و تعیین سازوکار مشخص رسیدگی به اختلافات ارزی را ضروری دانست.

وی پیشنهاد کرد: پروتکل مشترکی میان پایانه های مرزی، مناطق آزاد و دستگاه های مرتبط تدوین شود و عملکرد مراجع رسیدگی از نظر مدت زمان بررسی پرونده ها، پاسخ گویی به اعتراضات و میزان اختلاف رویه ها مورد پایش قرار گیرد.

مشاور حقوقی اتاق تبریز خاطرنشان کرد: اجرای دقیق قانون به معنای تضعیف مبارزه با قاچاق نیست، بلکه حمایت از تجارت قانون مدار است. رفتارهای ممنوع و ضمانت اجراهای آنها باید روشن و قابل پیش بینی باشند، مسئولیت اشخاص بر پایه دلایل معتبر احراز شود و رسیدگی به پرونده ها در مرجع صالح و در زمان متناسب انجام گیرد تا مبارزه با قاچاق واقعی، به مانعی برای تولید، صادرات و واردات قانونی تبدیل نشود.

سختگیری های ارزی، تجارت خارجی را با چالش مواجه کرده است

مهرداد ایرانی اصل، نایب رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق بازرگانی تبریز با انتقاد از تدوین قوانین بدون مشورت با فعالان اقتصادی گفت: مقررات غیرکارشناسی، بروکراسی اداری و مشکلات رفع تعهد ارزی، هزینه های سنگینی به تجار و تولیدکنندگان تحمیل کرده است. وی اظهار کرد: یکی از مشکلات اساسی تجارت کشور، تصویب قوانینی است که بدون بهره گیری از تجربیات فعالان میدانی تدوین می شوند و پیامدهای اجرایی آنها مورد توجه قرار نمی گیرد.

وی با اشاره به مشکلات ترخیص کالا از گمرک افزود: با وجود تسهیلات ترخیص ۹۰ درصدی کالاها، برای ترخیص ۱۰ درصد باقی مانده، دریافت کد ساتا و ارائه ضمانت نامه بانکی الزامی است؛ در حالی که واردکننده هزینه کالا و حقوق و عوارض دولتی را پرداخت کرده و تأخیر در صدور کد ساتا خارج از اختیار اوست. ایرانی اصل ادامه داد: دریافت ضمانت نامه های کوتاه مدت و الزام به تمدید مکرر آنها، هزینه های مضاعفی به تجار تحمیل می کند و باید برای رفع این مشکل راهکاری عملیاتی در نظر گرفته شود.

وی با پیشنهاد محاسبه مهلت رفع تعهد ارزی از تاریخ قبض انبار و تخلیه کالا در گمرک تصریح کرد: اجرای این پیشنهاد می تواند بخش قابل توجهی از پرونده های تعزیراتی مرتبط با رفع تعهد ارزی را کاهش دهد. اکنون فعالان اقتصادی گاهی به دلیل تأخیرهای کوتاه مدت با جریمه های چندمیلیاردی مواجه می شوند. نایب رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز همچنین از اعمال سلیقه ای مقررات رفع تعهد ارزی در بانک ها انتقاد کرد و گفت: نبود رویه واحد و شفاف، مشکلات متعددی برای صادرکنندگان و واردکنندگان ایجاد کرده و حتی موجب تشکیل پرونده های قضایی و تعزیراتی شده است. وی با اشاره به گسترش کارت های بازرگانی یک بارمصرف افزود: برخی مقررات ارزی و اختلاف نرخ ارز، زمینه بروز چنین مشکلاتی را فراهم کرده اند و لازم است سازوکار بازگشت ارز صادراتی متناسب با واقعیت های تجارت با کشورهای همسایه اصلاح شود.

پیمان سپاری ارزی مهم ترین مشکل صادرکنندگان فرش دستباف است

فرشکاران، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف آذربایجان شرقی، با انتقاد از مشکلات ناشی از مقررات پیمان سپاری ارزی اظهار کرد: یکی از مهم ترین چالش های فعالان حوزه فرش دستباف، الزامات مربوط به رفع تعهدات ارزی است که فعالیت صادرکنندگان این بخش را با دشواری مواجه کرده است. وی با تأکید بر ضرورت استفاده از ظرفیت های موجود برای تسهیل تجارت فرش دستباف افزود: منطقه آزاد ارس می تواند بستر مناسبی برای توسعه صادرات فرش و تأمین مواد اولیه مورد نیاز تولیدکنندگان باشد. فرشکاران تصریح کرد: با بهره گیری از ظرفیت منطقه آزاد ارس و تسهیل فرآیندهای تجاری، می توان زمینه استفاده از سازوکار واردات در مقابل صادرات را برای فعالان صنعت فرش دستباف فراهم کرد تا صادرکنندگان بتوانند در قبال صادرات محصولات خود، مواد اولیه مورد نیاز تولید را وارد کنند.